

Nya möjligheter – och nya problem

INFLYTTADE KINESISKA ENTREPRENÖRER, framför allt i detaljhandel och servicenäringar, har inneburit att "Chinatowns" vuxit upp i många afrikanska städer. Kinesiska affärsinnehavare konkurrerar ut etablerade afrikanska butiker. En del kinesiska konsumtionsvaror anses vara av låg kvalitet, men är ofta väsentligt billigare. Elektronik och andra kapitalvaror, som är billigare än import från industriländerna, är populära. Den snabbt ökande kinesiska turismen från Kina genererar också ökade intäkter.

I valrörelsen i Zambia på hösten 2006 gick den främsta oppositionskandidaten till presidentposten fram på ett program som hårt kritiserade arbetsförhållandena i kinesiska företag och att dessa konkurrerade ut zambiska.

I Namibia är kritiken stark mot de kinesiska handelsmännen och arbetsvillkoren i de kinesiska företagen. Namibisk polis har utfört razzior mot kinesiska företag i Windhoek och beslagtagit piratkopierade filmer, falskmärkta sportkläder och andra illegalt införda produkter.

Kinesiska byggnadsföretag vinner ofta anbudstävlingar om infrastrukturprojekt med anbud som kan ligga 20–25 procent under övriga företags. Ett skäl är att deras projektledning och kvalificerade tekniska personal har mycket lägre löner än sina

motsvarigheter i västföretagen. De kinesiska byggnadsföretagen importerar ofta en stor del av sin övriga arbetskraft, liksom utrustning och insatsvaror.

De kinesiska krediterna är i hög grad bundna till upphandling i Kina. Sysselsättnings- och länkeffekterna blir därmed små.

EN SPECIELL EFFEKT HAR UPPSTÅTT för textil- och beklädnadsindustrin efter det att det internationella Multifiberavtalet slutade att gälla i början av 2005. En del kinesiska företag (från Kina, Hongkong och Taiwan) som tidigare flyttat sin produktion till afrikanska länder för att kunna utnyttja importkvoten till USA under *African Growth Opportunity Act*, återvänder hem.

Ett land som drabbats hårt av detta är Lesotho.

Väst kritiserar Kina för att öka korruptionen i olje- och mineralproducerande länder. Dessa tillhörde redan före Kinas inträde på scenen de mest korrupta, så vad Kina eventuellt åstadkommer är att försvåra förbättringar på denna punkt. Även om kritiken från Väst på denna punkt är korrekt, finns det anledning att påminna om att inte heller västliga oljebolag alltid har så rent samvete.

BERTIL ODÉN

